

126. fundargerð Breiðafjarðarnefndar, vinnu- og vettvangsferð 5.-6. júlí 2012.

Mætt: Þórólfur Halldórsson, Ásgeir Gunnar Jónsson, Sigurður Þórólfsson, Eiríkur Snæbjörnsson og Magnús A. Sigurðsson auk Pálma Freys Sigurgeirssonar ritara nefndarinnar. Þorleifur Eiríksson og Guðríður Þorvarðardóttir forfölluðust en fyrir Guðríði mætti Sesselja Bjarnadóttir sérfræðingur á skrifstofu stefnumótunar og alþjóðamála í umhverfisráðuneytinu. Þá voru fimm gestir með í för.

Nefndin kom saman við Staðarhöfn á Reykjanesi í Reykhólahreppi. Þaðan var siglt kl. 9:00 fimmtudaginn 5. júlí með Súlnni, farþegaþáti Eyjasiglingar undir skipsstjórn Björns Samúelssonar. Þórólfur hafði meðferðis auglýsingu Vegagerðarinnar um drög að tillögu að matsáætlun vegna fyrirhugaðra framkvæmda á Vestfjarðavegi (60) milli Bjarkalundar og Melaness í Reykhólahreppi, auk draganna sjálfra sem á 43 blaðsíðum og sjö yfirlitsmyndum/teikningum lýsa framkvæmdinni og starfsemi sem henni fylgir, því leiðavali sem er til athugunar, framkvæmdasvæðinu, skipulagi og lagalegri umgjörð o.fl. Athugasemdafrestur við drögin er til 7. ágúst 2012. Ákveðið var að haga siglingunni þannig að hún nýttist sem best til að meta þá vegkosti sem um er að ræða, en vegna legu þeirra fjarri núverandi vegi er hægt að meta þá af sjó þaðan sem besta yfirsýnin yfir vegstæðin stendur til boða.

Frá Staðarhöfn var siglt inn Þorskafjörð með austurströnd Þorskafjarðar á stjórnborða; yst fyrir landi Staðar og Árbæjar, þá Laugalands og Hlíðar. Hlíðar Reykjanesfjalls eru tiltölulega brattar til sjávar og þar má sjá nokkur svonefnd hraun sem ná allt til sjávar, og verða til þegar stórar bergfyllur springa fram úr fjallinu. Undirlendi á hlíðinni er lítið og er hún að sjá lítt snortin. Eftir þessum hlíðarrótum er teiknuð leið I, sem innst liggur um land Hofstaða, þá Hlíðar og loks Laugalands. Hofstaðir er landlítill jörð og í ábúð, og sennilega tilfinnanlegt hversu hátt hlutfall ræktanlegs lands jarðarinnar fer undir vegstæði.

Snúið var við á móts við tóftir Grímkelsstaða, sem eru á Hallsteinsnesi í landi Grafar við vestanverðan Þorskafjörð. Þar var gil Grímkelsstaðaár áberandi, þar sem það liggur skáhallt út hlíðina. Um gilið eru landamerki milli Grafar og jarðanna Teigsskógs neðantil og Hallsteinsness ofantil. Teigsskógur er lítil jörð, líklega upb 50 hektarar, og var skipt út úr Hallsteinsnesi árið 1932. Jörðin dregur nafn sitt af Teigsskógi, sem þekur stóran hluta hennar. Landamerki jarðarinnar sjást mjög vel af sjó, en þau eru að innanverðu fyrrnefnd Grímkelsstaðaá, að utanverðu svonefndar Selkleifar, sem er samhangandi klettabelti frá fjallsbrún og niður undir sjó, og er upb 1000 metrum utan við Grímkelsstaðana, og að ofanverðu fylgja merkin símalínu sem lögð hafði verið út Hallsteinsnesið fyrir árið 1932. Símaþrárnir blöstu þarna við okkur og var athyglisvert að sjá hversu mjög þeir sköguðu upp úr kjarrinu Teigsskógi. Rétt ofan við símaþrárana út Hallsteinsnesið er örnefnið Ferðamannagata, sem segir sína sögu.

Einhverra hluta vegna hefur Vegagerðin breytt örnefninu Teigsskógur, sem er eintöluorð, í fleirtöluorðið Teigsskógar, sem er rangt og hreinn tilbúningur. Bæði jörðin

og skógurinn á henni bera heitið Teigsskógur, og nær það örnefni ekki út fyrir landamerki jarðarinnar.

Siglt var út með vesturströnd Þorskafjarðar, framhá tóftum Selsins eða Flókavalla og út undir Grenitrésnes, þar sem þverun Þorskafjarðar samkvæmt leið I kemur að landi í Hallsteinsnesi. Á þeirri leið var siglt fyrir landi þriggja eyðijarða; Grafar, Teigsskógs og Hallsteinsness, sem allar eru löngu farnar úr ábúð, en eru nýttar af eigendum til sumardvalar. Þessu næst var siglt að Ystey, sem er ysta eyjan í mynni Djúpafjarðar og tilheyrir jörðinni Grónesi, og áfram framhá Grónesi, mynni Gufufjarðar, Melanesi og Skálanesi.

Frá Skálanesi var siglt fyrir mynni Kollafjarðar, Bæjarnes og mynni Kvígindisfjarðar og að landi við Kumbaravog á Svínanesi. Svínanes liggur á milli Kvígindisfjarðar og Skálmarfjarðar og er eyðijörðin Svínanes yst á nesinu, en einnig eru þar tóftir eyðibýlanna Svínanessels inn með Kvígindisfirði og Selskerja inn með Skálmarfirði. Allir voru ferjaðir í land á gúmmíbáti og gengu til bæjar á Svínanesi sem er steinhús og enn uppistandandi en illa farið. Útihús eru flest hrunin eða að hruni komin. Um Svínanes liggur ekki vegur og voru samgöngur við bæinn því að mestu á sjó.

Frá Svínanesi var siglt inn Skálmarfjörð og inn fyrir Selsker þar til komið var á móts við þann stað sem talið er að kotbýlið Urðir á Urðarströnd á Skálmarnesi hafi staðið. Þar var stoppað um hádegisbil og snætt dýrindis hangikjöt frá Stað ásamt meðlæti. Þessu næst var siglt út Skálmarfjörð og út fyrir Haugsnes og eyjar og sker sem tilheyra jörðum á Skálmarnesi eða Múlanesi eins og það er gjarnan nefnt. Jarðir á Múlanesi eru allar í eyði, og hafa eigendur haldið íbúðarhúsum við og nýta þau. Þetta eru jarðirnar Skálmarnesmúli, Hamar, Ingunnarstaðir, Deildará og Fjörður.

Þegar komið var fyrir eyjarnar var siglt inn á Kerlingarfjörð með ströndum Fjarðar, framhá Eiðinu sem er milli Kerlingarfjarðar og Vattarfjarðar og hvar er ekið upp á Þingmannaheiði að austanverðu, og að mynni Mjóafjarðar. Hafnar eru framkvæmdir á Vestfjarðavegi (60) frá Eiðinu og vestur að Þverá í Kjálkafirði. Gert er ráð fyrir að mynni Mjóafjarðar verði þverað og var siglt að þeim stað og aðstæður skoðaðar. Þaðan var siglt út Kerlingarfjörð með austurströnd Litlaness og fyrir Litlanesið inn á Kjálkafjörð innundir þann stað sem Kjálkafjörður verður þveraður, sem er nokkuð sunnan við Skiptá sem skipti merkjum milli Austur- og Vestur-Barðastrandarsýslna, nú sveitarfélaganna Vesturbyggðar og Reykhólahrepps. Blasti þar vel við sjónum sá staður sem „skaflinn hans Ómars Ragnarssonar“ lokaði Vestfjarðavegi langt fram á sumar árið 1995, en þverun Kjálkafjarðar er m.a. ætlað að koma í veg fyrir að slíkt endurtaki sig.

Siglt var út með vesturströnd Kjálkafjarðar sem öll er í landi jarðarinnar Auðshaugs, sem er austasta jörð í Vesturbyggð og er enn byggð. Þegar komið var fyrir Hamarshyrnuna og út á Hjarðarnesið blasti við bærinn Fossá og vegurinn upp Fossárdalinn sem áður tengdi bæinn við Þingmannaheiðarveginn. Þessu næst var siglt umhverfis Engey sem er í mynni Vatnsfjarðar og heyrir undir Brjánslæg, og þaðan inn á Vatnsfjörð framhá Hörgsnesi og innundir Helluhólma. Góð sýn fékkst á þessari leið á nýjan veg frá Þverá í Kjálkafirði um

Hjarðarnes og Höragsnes og inn með strönd Vatnsfjarðar að Þingmannaá.

Að þessu búnu var siglt í land á Brjánslæk. Við höfnina á Brjánslæk er eitt af upplýsingaskiltunum sem Breiðafjarðarnefnd hefur látið útbúa og komið fyrir við ferjuhafnirnar þar og í Stykkishólmi og Flatey. Á Brjánslæk tók Haraldur Bjarnason í Haga í móti ferðalöngum og ók okkur að Hótel Flókalundi þar sem var gist. Hóтелиð er í landi eyðijarðarinnar Hellu og þar er heit laug í flæðarmálinu, sem var skoðuð.

Að afloknum morgunverði föstudaginn 6. júlí fundaði nefndin í Flókalundi og voru tekin fyrir drög Vegagerðarinnar að tillögu að matsáætlun vegna fyrirhugaðra framkvæmda á Vestfjarðavegi (60) milli Bjarkalundar og Melaness í Reykhólahreppi, sem fyrr eru nefnd og dagsett eru 4. júlí 2012. Auk nefndarmanna og ritara sat Sesselja Bjarnadóttir fundinn. Var farið yfir sýn nefndarmanna á tillögurnar í ljósi fyrri umfjöllunar nefndarinnar um vegagerð á þessu svæði og þeirrar skýru myndar sem nefndarmenn fengu af legu þeirra leiða sem um er að ræða í siglingunni daginn áður.

Í því ljósi var rætt að óþarft væri að jarðgöng samkvæmt leið D1 færu áfram í tillögu að matsáætlun, enda hafa bæði Breiðafjarðarnefnd og sveitarfélögin við norðanverðan Breiðafjörð andmælt því að Vestfjarðavegur liggja áfram yfir Ódrjúgsháls. Að auki hefur Breiðafjarðarnefnd talið að of mikil neikvæð umhverfisáhrif séu því samfara að leggja veginn yfir sjávarfitjarnar fyrir botni Djúpafjarðar og gera langan og mjög áberandi sneiðing út og upp Miðhúsahlíðina til að komast upp á Ódrjúgsháls.

Að sama skapi var um það rætt að rétt væri að leggja til að leið B1 ofan Teigsskógar á Hallsteinsnesi með þverun Þorskafjarðar við Kinnarstaði verði bætt við sem einni þeirra leiða sem fari í matsáætlunina. Augljóst væri að hún uppfyllti best þær kröfur sem gerðar væru til láglendisvegar á þessum slóðum, hún væri mun ódýrari framkvæmd en ný leið I um austanverðan Þorskafjörð, auk þess sem hún væri tilgreind sem framtíðar vegstæði Vestfjarðavegar í nýsamþykktu aðalskipulagi Reykhólahrepps.

Rætt var um að gera tillögu um það á fundinum 17. júlí nk. að leiðir B1, I og H yrðu þær leiðir sem færu í mat á umhverfisáhrifum. Fleira var ekki tekið fyrir á þessum fundi. Um kl 9:30 var lagt af stað í rútu frá Sveini á Staðarfelli um Vestfjarðaveg frá Flókalundi til baka að Stað á Reykjanesi. Nú fékkst sjónarhorn frá landi til mótvægis við sjónarhornið af sjó daginn áður. Þegar á Klettsháls var komið var ekið niður í Kvígindisfjörð og út fjörðinn austanverðan um land Kirkjubóls á Bæjarnesi, fyrir Bæjarnesið og að Bæ, sem er Kollafjarðarmegin á Bæjarnesi innanvert gegnt Kleifastöðum. Að Bæ tóku hjónin Hjalti Einarsson og Kristjana G. Jóhannesdóttir á móti hópnum og buðu upp á kaffi á veröndinni og sýnisferð um íbúðarhúsið sem var byggt árið 1938.

Að heimsókninni í Bæ lokinni var ekið sem leið lá til Reykhóla þar sem báta- og hlunnindasýningin var skoðuð undir leiðsögn Hörpu Eiríksdóttur ferðamálafulltrúa Reykhólahrepps. Loks var ekið áfram út Reykjanesið og að Staðarhöfn þar sem ferðinni lauk um kl. 16:30.